

ประกาศกรมวิชาการเกษตร

เรื่อง โฆษณาคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘

ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กำหนดขั้นตอนการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน โดยให้กรมวิชาการเกษตร ดำเนินการตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชที่ยื่นคำขอ นำไปตีประกาศที่กรมวิชาการเกษตร และที่ในเว็บไซต์ของกรมวิชาการเกษตร เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้มีโอกาสทักท้วงภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันตีประกาศ นั้น

บัดนี้ ได้มีผู้มายื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จำนวน ๖ พันธุ์ ให้เป็นพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ ดังนี้

๑. กล้วยไม้สกุลหวาย (*Dendrobium* 'Sakura White Nuwiv') พันธุ์ซากุระไวท์ นูวี่ (Sakura White Nuwiv)
๒. บัวบก [*Centella asiatica* (L.) Urb.] พันธุ์ศาลายา 1 (SALAYA 1)
๓. ข้าว (*Oryza sativa* L.) พันธุ์มะจานู 69
๔. ข้าว (*Oryza sativa* L.) พันธุ์อัลฮัมดุลิลลาห์ 4
๕. ผักกาดหอม (*Lactuca sativa* L.) พันธุ์สลัดสวยงาม
๖. มะเขือเปราะ (*Solanum melongena* L.) พันธุ์เพชรล้านนา

กรมวิชาการเกษตรได้ตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอประกาศลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพันธุ์พืชดังกล่าวให้ทราบโดยทั่วกัน ปรากฏตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้ และหากมีผู้ใดประสงค์จะทักท้วงหรือมีข้อพิพาทว่า การยื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ ดังกล่าวเป็นไปโดยมิชอบ ให้แจ้งที่กลุ่มวิจัยการคุ้มครองพันธุ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๙๔๐ ๗๒๑๔ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันตีประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายพิเชษฐ์ วิริยะพาหะ)
อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

กล้วยไม้สกุลหวาย (*Dendrobium* ‘Sakura White Nuwiv’)
พันธุ์ซากุระไวท์ นูวี (Sakura White Nuwiv)

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ – สกุล ว่าที่ร้อยตรี ชัชวาลย์ เกตุแก้ว
ที่อยู่ เลขที่ 1 หมู่ที่ 5 ตำบลหนองนกไข่ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร 74110
โทรศัพท์ 081-8682973

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

กล้วยไม้สกุลหวายพันธุ์ซากุระไวท์ นูวี เกิดจากการกลายพันธุ์ของกล้วยไม้สกุลหวายพันธุ์ซอนีนาไทย โดยในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554 ได้นำหน่อพันธุ์ของกล้วยไม้สกุลหวายพันธุ์ซอนีนาไทยไปเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ต่อมาเดือนเมษายน พ.ศ. 2556 นำต้นกล้วยไม้ที่เพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อปลูกลงในแปลงปลูก ในช่วงเดือนมกราคม พ.ศ. 2558 ได้พบต้นกล้วยไม้ที่กลายพันธุ์ มีลักษณะที่แตกต่างจากเดิม คือกลีบดอกมีสีขาว ส่วนบริเวณตรงกลางปากมีสีชมพูอ่อนเล็กน้อย จำนวน 1 กอ จากนั้นจึงนำต้นกลายพันธุ์แยกปลูกทดสอบลักษณะการเจริญเติบโต การแทงช่อดอก การออกหน่อ ความยาวช่อ ความคงทนในการปักแจกัน ความต้านทานโรคที่เกิดจากเชื้อรา ความต้านทานต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงของอากาศ และลักษณะเด่นอื่นๆ พบว่าต้นพันธุ์ที่เกิดจากการกลายพันธุ์นี้ มีคุณลักษณะเหมาะสมปลูกตัดดอกเพื่อการค้าได้ ในช่วงเดือนมกราคม พ.ศ. 2559 ได้คัดเลือกหน่อของต้นพันธุ์ที่กลายพันธุ์ไปเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ จำนวน 2 หน่อ ในช่วงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2561 ได้นำต้นพันธุ์ที่ได้จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ จำนวน 10,000 ต้น ปลูกลงแปลงทดสอบ และช่วงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562 ต้นพันธุ์ที่นำมาปลูกเริ่มออกดอก พบว่าลักษณะของลำต้น ลักษณะของดอก การแทงช่อดอก การออกหน่อ การเจริญเติบโต และลักษณะอื่นๆ ไม่แตกต่างกับต้นแม่พันธุ์ที่เกิดจากการกลายพันธุ์ มีความคงตัวและความสม่ำเสมอของพันธุ์

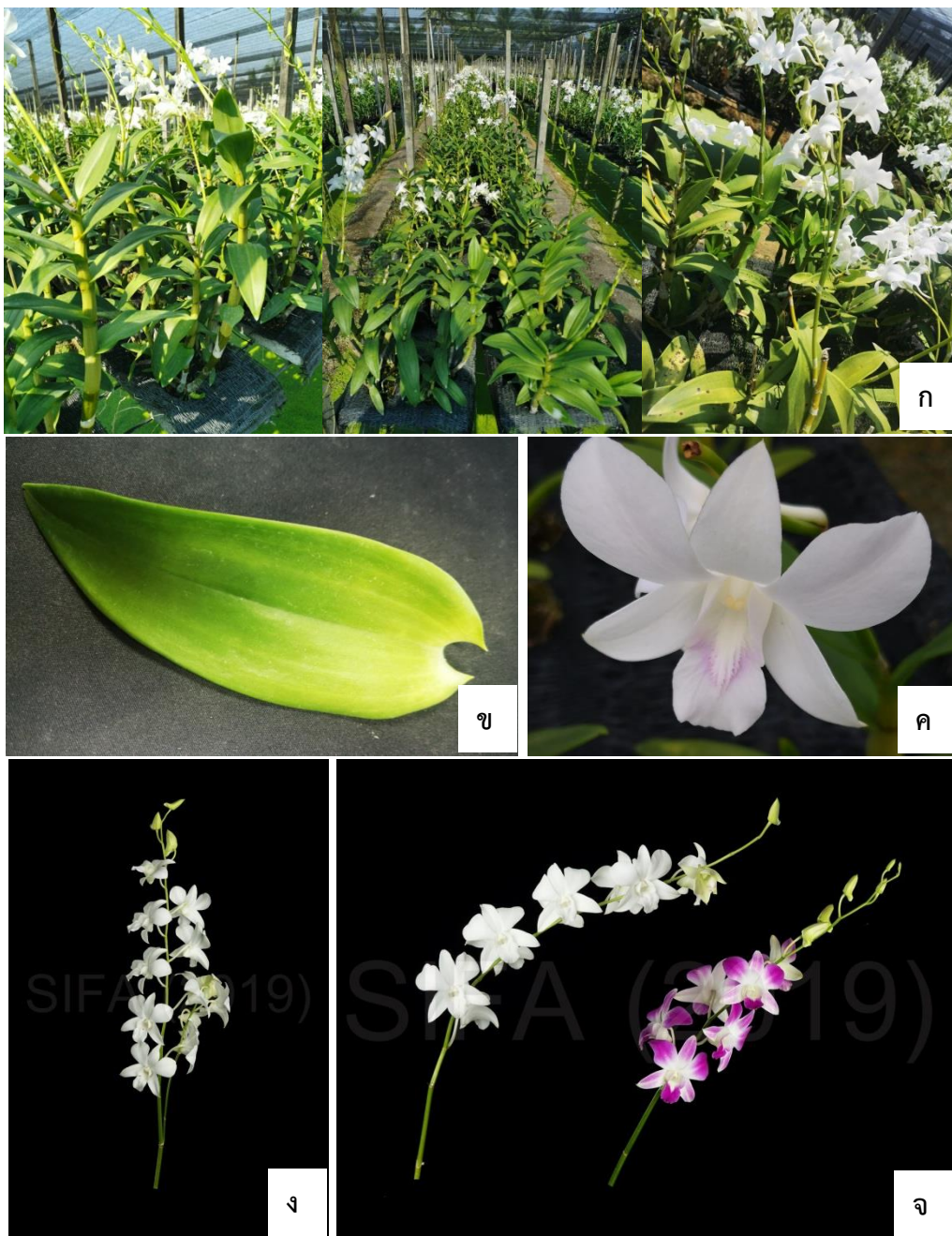
ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย กล้วยไม้สกุลหวาย ชื่อวิทยาศาสตร์ *Dendrobium* ‘Sakura White Nuwiv’
วงศ์ Orchidaceae ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก ระบบรากกึ่งอากาศ

ต้น ลำต้นเจริญทางด้านข้าง เมื่อเจริญเติบโตเต็มที่แล้วจะแตกหน่อเป็นลำต้นใหม่ ลำต้นหนาประมาณ 2 เซนติเมตร ความสูงต้นในช่วงระยะออกดอก 50–80 เซนติเมตร

ใบ	ใบเดี่ยว เรียงสลับ รูปใบหอก สีเขียวอ่อน กว้างประมาณ 4.5-5 เซนติเมตร ยาวประมาณ 15-17 เซนติเมตร เส้นกลางใบด้านบนเป็นร่องตลอดแนวยาว ส่วนด้านล่างเป็นสันนูนตลอดแนวยาว ใบแข็งและหนา จำนวนใบ 5-13 ใบต่อต้น
ดอก	ช่อดอกแบบช่อกระจุก กลีบเลี้ยงสีขาว กลีบดอกสีขาว กลีบปากสีฟ้าสีขาว บริเวณกลางกลีบปากสีชมพูอ่อน ขอบปลายกลีบปากเป็นคลื่นเล็กน้อย ดอกกว้าง 7.5 เซนติเมตร ยาว 7 เซนติเมตร จำนวนดอกบนช่อ 10-15 ดอก จำนวนช่อดอกประมาณ 4-5 ช่อต่อกอ ก้านช่อดอกยาว 15-20 เซนติเมตร ช่อดอกยาว (ตั้งแต่ดอกแรกถึงดอกสุดท้าย) 30-50 เซนติเมตร
ลักษณะอื่นๆ	สามารถออกหน่อได้ประมาณ 2-3 หน่อต่อกอต่อปี

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลหวายพันธุ์ซากุระไวท์ นูวี่ (Sakura White Nuwiv)

ก ต้น ข ใบ ค ดอก ง ช่อดอก

จ ช่อดอกของกล้วยไม้สกุลหวายพันธุ์ซากุระไวท์ นูวี่ (ซ้าย) และกล้วยไม้สกุลหวายพันธุ์ซอนีน่าไทโย (ขวา)

กล้วยไม้สกุลหวายพันธุ์ซากุระไวท์ นูวี่ (Sakura White Nuwiv)

บัวบก [*Centella asiatica* (L.) Urb.]

พันธุ์ศาลายา 1 (SALAYA 1)

ผู้ยื่นขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล มหาวิทยาลัยมหิดล
ที่อยู่ เลขที่ 999 หมู่ 5 ถนนพุทธมณฑลสาย 4 ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม
โทรศัพท์ 02-849-6056-7

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

บัวบกพันธุ์ศาลายา 1 (SALAYA 1) ได้มาจากการพัฒนาปรับปรุงพันธุ์ โดยใช้บัวบกสายพันธุ์จังหวัดนนทบุรีเป็นต้นแม่พันธุ์ มีลักษณะใบเดี่ยว คล้ายรูปไต ขอบใบหยัก โคนใบเว้า โดยวิธีการเพิ่มจำนวนโครโมโซม เพื่อให้ได้สายพันธุ์ใหม่ที่ให้ผลผลิตและสร้างสารสำคัญในกลุ่ม Triterpenoids สูง โดยในปี พ.ศ. 2551 นำบัวบกสายพันธุ์จังหวัดนนทบุรี จากอุทยานธรรมชาติวิทยาสิรีรุกขชาติ ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม มาเพาะเลี้ยงและเพิ่มจำนวนในสภาพปลอดเชื้อ ต่อมาปี พ.ศ. 2552 นำบัวบกที่เลี้ยงในสภาพปลอดเชื้อมาเพิ่มจำนวนโครโมโซม โดยนำยอคมาแซในสารละลายโคลชิซิน (Colchicine) ความเข้มข้น 0.025-0.4 เปอร์เซ็นต์ เป็นเวลา 12-36 ชั่วโมง หลังจากนั้นนำต้นที่รอดมาตรวจสอบจำนวนโครโมโซม และปริมาณ DNA content โดยใช้ Flow cytometry พบว่าได้ต้นบัวบกที่เป็น Tetraploid (มีจำนวนโครโมโซมเป็น 2 เท่าของต้นปกติ) จำนวน 5 สายพันธุ์ (รุ่นที่ 1) ในปี พ.ศ. 2553-2554 คัดเลือกต้น Tetraploid (M1V1) จำนวน 1 ต้น มาเพิ่มจำนวนในสภาพปลอดเชื้อ (M1V3) และนำออกปลูกในโรงเรือนคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อเปรียบเทียบกับต้นปกติ จากนั้นปี พ.ศ. 2555 นำต้น Tetraploid มาเพิ่มจำนวน (M1V5) และปลูกในแปลงปลูก จังหวัดมหาสารคาม ปี พ.ศ. 2556-2561 นำต้น Tetraploid มาเพิ่มจำนวนในสภาพปลอดเชื้อ (M1V17) และปี พ.ศ. 2562 นำต้น Tetraploid ออกปลูกที่จังหวัดปราจีนบุรี (M1V18) เพื่อดูลักษณะประจำสายพันธุ์ จนได้บัวบกสายพันธุ์ใหม่ที่มีความคงตัวและความสม่ำเสมอ

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย บัวบก ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Centella asiatica</i> (L.) Urb. วงศ์ Apiaceae พืชล้มลุก
ราก	ต้นที่เพาะจากเมล็ดมีระบบรากแก้ว ต้นที่ได้จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อเป็นรากพิเศษและรากแขนง ขนาดเล็ก ยาว 7-15 เซนติเมตร
ต้น	ลำต้นสั้นเลื้อยขนานไปกับพื้นดิน มีไหล (stolon) แตกออกมาจากลำต้น ลักษณะกลม ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 0.15-0.30 เซนติเมตร จำนวน 3-5 ไหลต่อต้น
ใบ	ใบเดี่ยว เรียงสลับ ไม่มีหูใบ ใบคล้ายรูปไตหรือรูปวงกลม จำนวน 4-10 ใบต่อต้น กว้าง 5-8 เซนติเมตร ยาว 4-5 เซนติเมตร ขอบใบหยักเล็กน้อย โคนใบเว้าลึก ก้านใบสีเขียว ยาว 9-16 เซนติเมตร

ดอก/ช่อดอก ช่อแบบซี่ร่มออกตามซอกใบ ดอกสีม่วงแดง จำนวน 3 ดอกต่อช่อ กลีบเลี้ยงโคนเชื่อมกัน
ก้านช่อดอกยาว 0.8-1.2 เซนติเมตร

เมล็ด เมล็ดลักษณะกลมแบน สีเขียว ขนาด 0.3–0.4 เซนติเมตร

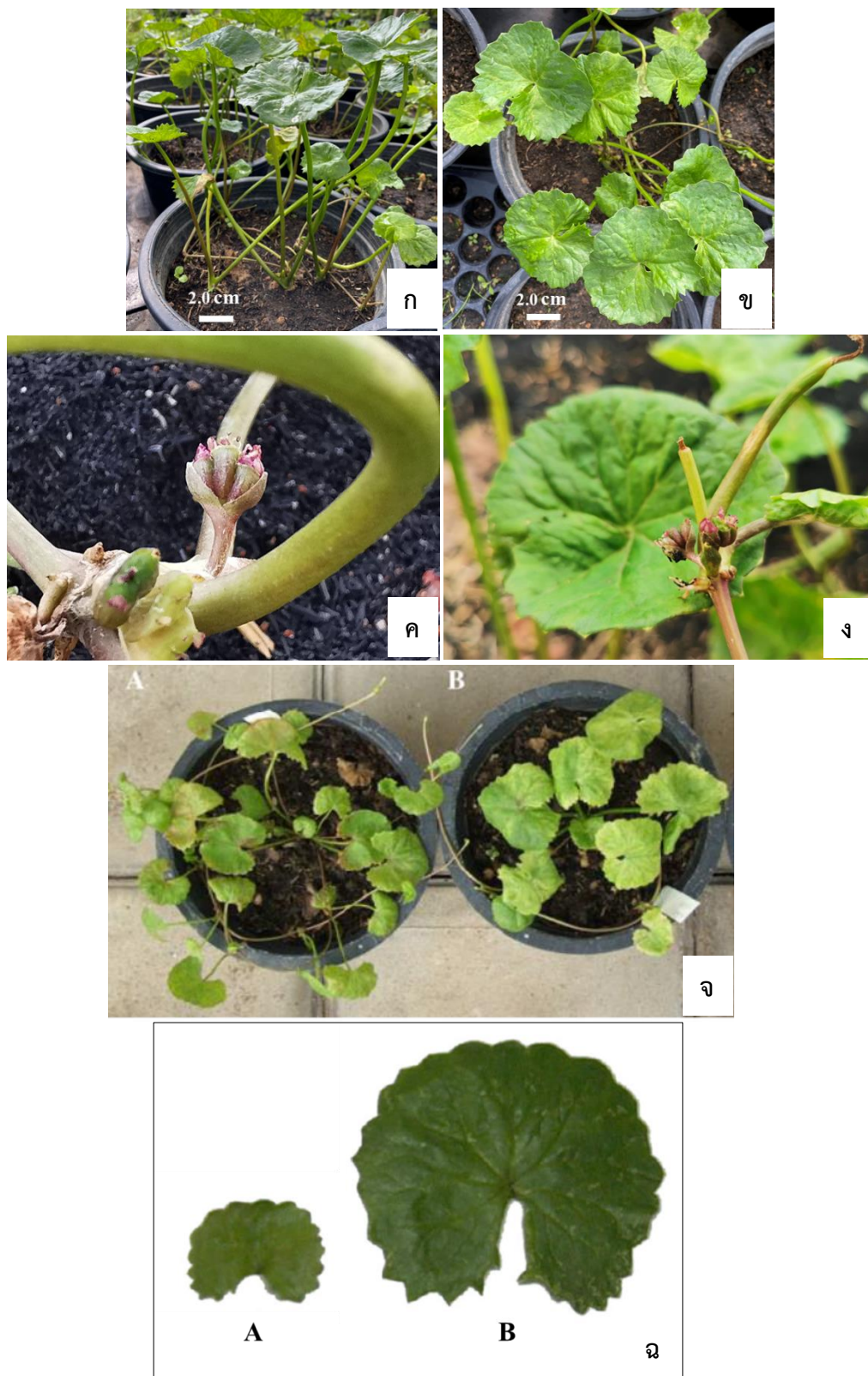
ลักษณะอื่น ๆ

1. ลักษณะเมื่อเปรียบเทียบกับบัวบกสายพันธุ์จังหวัดนนทบุรี (ต้นแม่พันธุ์)

ลักษณะเปรียบเทียบ	บัวบกสายพันธุ์ จังหวัดนนทบุรี (ต้นแม่พันธุ์)	บัวบก พันธุ์ศาลายา 1 (SALAYA 1)
ลักษณะทางพันธุศาสตร์		
จำนวนโครโมโซม	$2n=2x=18$	$2n=4x=36$
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์		
ความกว้างใบ (เซนติเมตร)	3.11 ± 0.21	7.40 ± 0.37
พื้นที่ใบ (ตารางเซนติเมตร)	6.26 ± 0.44	36.19 ± 2.02
ความยาวก้านใบ (เซนติเมตร)	5.11 ± 0.27	9.71 ± 0.81
จำนวนใบต่อต้น	22.80 ± 1.79	9.95 ± 0.69
จำนวนไหลต่อต้น	3.55 ± 0.60	4.60 ± 0.60
ลักษณะทางพฤกษเคมี		
ปริมาณร้อยละของสาร madecassoside ต่อน้ำหนักแห้งของพืช	4.52 ± 0.53	8.80 ± 0.60
ปริมาณร้อยละของสาร asiaticoside ต่อน้ำหนักแห้งของพืช	3.86 ± 0.54	5.09 ± 0.29
ปริมาณร้อยละของสาร madecassic acid ต่อน้ำหนักแห้งของพืช	0.33 ± 0.07	0.95 ± 0.13
ปริมาณร้อยละของสาร asiatic acid ต่อน้ำหนักแห้งของพืช	0.32 ± 0.08	0.54 ± 0.04
ปริมาณร้อยละของสาร total triterpenoids ต่อน้ำหนักแห้งของพืช	9.03 ± 0.80	15.38 ± 0.76
ผลผลิตต่อพื้นที่ปลูก (พื้นที่ปลูก 10 ตารางเมตรต่อหนึ่งสายพันธุ์)		
น้ำหนักสดของพืช (กรัมต่อตารางเมตร)	157.13 ± 23.78	267.85 ± 32.78
น้ำหนักแห้งของพืช (กรัมต่อตารางเมตร)	24.83 ± 4.02	77.53 ± 3.07

2. การเก็บเกี่ยวผลผลิตสำหรับใช้ประโยชน์ทางยา

- อายุเก็บเกี่ยว 4 เดือนหลังปลูก

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของบัวบกพันธุ์ศาลายา 1 (SALAYA 1)

ก ต้น ข ใบ ค-ง ดอก จ ต้นบัวบกสายพันธุ์จังหวัดนนทบุรี (A) และพันธุ์ศาลายา 1 (B)

ฉ ใบของบัวบกสายพันธุ์จังหวัดนนทบุรี (A) และพันธุ์ศาลายา 1 (B) ที่อายุ 4 เดือนหลังออกปลูก

บัวบกพันธุ์ศาลายา 1 (SALAYA 1)

ข้าว (*Oryza sativa* L.)
พันธุ์มะจานู 69

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ – สกุล กรมการข้าว
ที่อยู่ เลขที่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 0-2561-3056

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ในปี พ.ศ. 2542 ศูนย์วิจัยข้าวปัตตานี ได้เก็บรวบรวมพันธุ์ข้าวมะจานูจากแหล่งปลูกในพื้นที่ 5 อำเภอได้แก่ อำเภอเมือง หนองจิก ยะรัง มายอ และยะหริ่ง ของจังหวัดปัตตานี จำนวน 200 รวง นำมาปลูกศึกษาวิจัยตามกระบวนการปรับปรุงพันธุ์ข้าว ในฤดูนาปี 2542/43 ถึง 2544/45 ปลูกอนุรักษ์และศึกษาลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้น ที่ศูนย์วิจัยข้าวปัตตานี ในฤดูนาปี 2545/46 ถึง 2547/48 ปลูกประเมินลักษณะและจัดหมวดหมู่กลุ่มพันธุ์ ได้จำนวน 3 กลุ่มพันธุ์ และคัดเลือกไว้ จำนวน 1 กลุ่มพันธุ์ ที่ศูนย์วิจัยข้าวปัตตานี ในฤดูนาปี 2548/49 ถึง 2551/52 ปลูกอนุรักษ์ไว้ที่ศูนย์วิจัยข้าวปัตตานี ในฤดูนาปี 2552/53 ปลูกคัดเลือกสายพันธุ์บริสุทธิ์แบบรวงต่อแถว (pure line selection) โดยคัดเลือกต้นที่มีลักษณะทาง การเกษตรดีตามหลักการปรับปรุงพันธุ์ข้าว และตรงกับความต้องการของเกษตรกร คือ ทรงกอตั้ง การออกดอกสม่ำเสมอ รวงยาว และความสูงสม่ำเสมอ ได้แถวที่ 69 กำหนดรหัสสายพันธุ์เป็นมะจานู PTNC99012-69 ที่ศูนย์วิจัยข้าวปัตตานี ในฤดูนาปี 2553/54 ปลูกศึกษาพันธุ์ขั้นต้นที่ศูนย์วิจัยข้าวปัตตานี ในฤดูนาปี 2554/55 ปลูกศึกษาพันธุ์ขั้นสูง ที่ศูนย์วิจัยข้าวปัตตานี ในฤดูนาปี 2555/56 ปลูกการเปรียบเทียบผลผลิตภายในสถานี ที่ศูนย์วิจัยข้าวปัตตานี ในฤดูนาปี 2556/57 ปลูกรักษาสายพันธุ์บริสุทธิ์ ที่ศูนย์วิจัยข้าวปัตตานี ในฤดูนาปี 2557/58 ถึง 2558/59 ปลูกเปรียบเทียบผลผลิตภายในสถานี ที่ศูนย์วิจัยข้าวปัตตานี ในฤดูนาปี 2559/60 ปลูกเปรียบเทียบผลผลิตภายในสถานี ทดสอบปฏิกิริยาต่อโรคไหม้ในระยะกล้า ที่ศูนย์วิจัยข้าวปัตตานี ทดสอบปฏิกิริยาต่อ โรคขอบใบแห้ง ที่ศูนย์วิจัยข้าวพัทลุง และทดสอบการตอบสนองต่อปุ๋ยไนโตรเจน ที่ศูนย์วิจัยข้าวปัตตานี ในฤดูนาปี 2560/61 ปลูกเปรียบเทียบผลผลิตในนาราชูร์ ที่อำเภอโคกโพธิ์ และอำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี ทดสอบปฏิกิริยาต่อโรคขอบใบแห้ง และทดสอบปฏิกิริยาต่อเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ที่ศูนย์วิจัยข้าวพัทลุง ในฤดูนาปี 2561/62 ปลูกเปรียบเทียบผลผลิตในนาราชูร์ ที่อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ทดสอบปฏิกิริยาต่อโรคไหม้ในระยะกล้า ที่ศูนย์วิจัยข้าวปัตตานี ประเมินการยอมรับของเกษตรกร ต่อลักษณะทาง การเกษตร คุณภาพเมล็ดทางกายภาพ คุณภาพการหุงต้มและรับประทาน ที่อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี ในฤดูนาปี 2562/63 ทดสอบปฏิกิริยาต่อโรคไหม้ในระยะกล้า จากนั้นในปี พ.ศ. 2563 วิเคราะห์คุณภาพเมล็ดทางกายภาพ คุณภาพทางเคมี คุณภาพการหุงต้มและรับประทาน และคุณค่าทางโภชนาการ ที่ศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานี เสนอขอรับรองพันธุ์จากกรมการข้าว และได้รับการรับรองพันธุ์เมื่อวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2563 ชื่อพันธุ์ “มะจานู 69”

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย ข้าว ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Oryza sativa</i> L. วงศ์ Poaceae พืชล้มลุก ข้าวเจ้า
ต้น	ทรงกอตั้ง ลำต้นค่อนข้างแข็ง ความสูงของต้นวัดจากพื้นดินถึงปลายรวง 180 เซนติเมตร ปล้องสีเขียว
ใบ	ใบเดี่ยว กว้าง 1.3 เซนติเมตร ยาว 75.2 เซนติเมตร ใบสีเขียว กาบใบสีเขียว มุมปลายใบ ลักษณะตั้งตรง แผ่นใบมีขนเล็กน้อย เส้นใบสีขาว มีสองยอด ยาว 14.4 มิลลิเมตร หูใบสีเขียวอ่อน ข้อต่อใบสีเขียวอ่อน มุมใบตรงปานกลาง ใบธงกว้าง 1.4 เซนติเมตร ยาว 68.4 เซนติเมตร ใบค่อนข้างแก่เร็ว
ดอก/ช่อดอก	ช่อดอกแบบช่อแยกแขนง รวงแน่นปานกลาง การแตกกระแจะปานกลาง คอรวงยาว ยอดดอกสีเขียวอ่อน ยอดเกสรตัวเมียสีขาว กลีบรองดอกสีฟาง ยาว 2.41 มิลลิเมตร
เมล็ด	รวงยาว 40.6 เซนติเมตร เปลือกเมล็ดสีฟาง เมล็ดไม่มีหาง ยอดเมล็ดไม่มีสี มีขนบนเปลือกเมล็ดปานกลาง ข้าวเปลือก กว้าง 2.56 มิลลิเมตร ยาว 9.00 มิลลิเมตร หินา 1.92 มิลลิเมตร ข้าวกล้อง กว้าง 2.18 มิลลิเมตร ยาว 6.52 มิลลิเมตร หินา 1.69 มิลลิเมตร สีขาว การเป็นท้องไข่น้อย (0.21) น้ำหนักข้าวเปลือก 1,000 เมล็ด 22.1 กรัม การติดเมล็ดมาก (90 เปอร์เซ็นต์) เมล็ดร่วงปานกลาง ความยาก-ง่ายของการนวดระดับปานกลาง ระยะพักตัวของเมล็ด 5 สัปดาห์ จำนวนเมล็ดดีต่อรวง 362 เมล็ด ให้ผลผลิตสูงเฉลี่ย 497 กิโลกรัมต่อไร่
<u>ลักษณะอื่น ๆ</u>	- คุณภาพการสี ได้ข้าวเต็มเมล็ดและต้นข้าว ร้อยละ 60.0 แกลบ ร้อยละ 24.4 รำ ร้อยละ 6.5 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดีมาก - คุณภาพเมล็ด มีปริมาณอมิโลส 27.2 เปอร์เซ็นต์ ค่าการสลายเมล็ดในด่าง (KOH 1.7 เปอร์เซ็นต์) มีค่า 5.0 อุณหภูมิแป้งสุกปานกลาง ข้าวสุกไม่มีกลิ่นหอม เป็นข้าวค่อนข้างนุ่ม และไม่เหนียว-ไม่ร้อน - ข้าวสุกไม่เหนียว ไม่ร้อน ตรงกับรสนิยมการบริโภคของชาวไทยมุสลิม ที่ชอบใช้มือเปิบข้าวแทนการใช้ช้อน - พื้นที่แนะนำเหมาะสำหรับปลูกในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของข้าวพันธุ์มะจานู 69

ก ทรงต้น ข รวงข้าว ค ข้าวเปลือก ข้าวกล้อง และข้าวสาร

ข้าวพันธุ์มะจานู 69

ข้าว (*Oryza sativa* L.)
พันธุ์อัลฮัมดุลิลลาห์ 4

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ - สกุล กรมการข้าว
ที่อยู่ เลขที่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 0-2561-3056

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

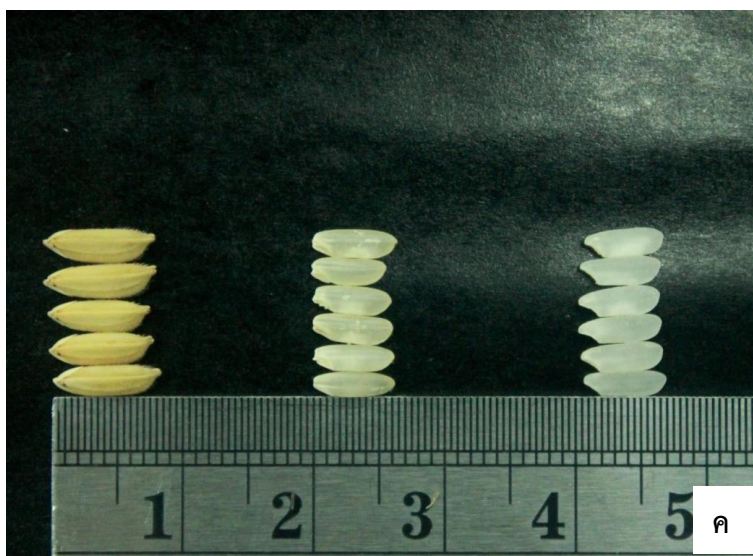
ในปี พ.ศ. 2558 ศูนย์วิจัยข้าวพัทลุงได้เก็บรวบรวมพันธุ์ข้าวอัลฮัมดุลิลลาห์จากพื้นที่ปลูกต่างๆ ในจังหวัดสตูล ได้แก่ อำเภอควนกาหลง ควนโดน ท่าแพ ละงู และเมืองสตูล จำนวน 400 รวง นำมาปลูกศึกษาวิจัยตามกระบวนการปรับปรุงพันธุ์ข้าว โดยในฤดูนาปี 2558/59 ปลูกคัดเลือกสายพันธุ์บริสุทธิ์แบบรวงต่อแถว (pure line selection) ที่ศูนย์วิจัยข้าวพัทลุง และคัดเลือกไว้ 80 สายพันธุ์ ที่มีลักษณะทางเกษตรดีตามหลักการปรับปรุงพันธุ์ข้าวร่วมกับความต้องการของเกษตรกร คือ ทรงกอตั้ง การออกดอกสม่ำเสมอไม่เกินสิ้นเดือนธันวาคม (ปักดำช่วงเดือนกันยายน) และความสูงสม่ำเสมอ ฤดูนาปี 2559/60 ปลูกศึกษาพันธุ์ขั้นต้นและขั้นสูง ที่ศูนย์วิจัยข้าวพัทลุง และคัดเลือกเหลือ 20 สายพันธุ์ นำไปปลูกเปรียบเทียบผลผลิตภายในสถานี และทดสอบปฏิกิริยาต่อโรคไหม้และโรคขอบใบแห้งที่ศูนย์วิจัยข้าวพัทลุง ในฤดูนาปี 2560/61 จากนั้นคัดเลือกเหลือ 9 สายพันธุ์นำไปปลูกเปรียบเทียบผลผลิตระหว่างสถานีที่ศูนย์วิจัยข้าวพัทลุง นครศรีธรรมราช และปัตตานี และทดสอบปฏิกิริยาต่อโรคไหม้และโรคขอบใบแห้งที่ศูนย์วิจัยข้าวพัทลุง ในฤดูนาปี 2561/62 และทำการคัดเลือกเหลือ 6 สายพันธุ์ นำไปปลูกเปรียบเทียบผลผลิตในนาราชูร์ที่อำเภอเมืองจังหวัดสตูล และอำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง ทดสอบปฏิกิริยาต่อโรคไหม้และโรคขอบใบแห้ง และทดสอบการตอบสนองต่ออัตราปุ๋ยไนโตรเจนที่ศูนย์วิจัยข้าวพัทลุง ในฤดูนาปี 2562/63 จากนั้นในปี พ.ศ. 2563 ทดสอบปฏิกิริยาต่อเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลที่ศูนย์วิจัยข้าวพัทลุง กองวิจัยและพัฒนาข้าว กรมการข้าว และวิเคราะห์คุณภาพเมล็ดทางกายภาพ คุณภาพทางเคมีและหุงต้มรับประทาน และคุณค่าทางโภชนาการ ที่ศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานี และวิเคราะห์สารประกอบทางชีวภาพ และกลุ่มสารหอม ที่สถาบันวิทยาศาสตร์ข้าวแห่งชาติ จนคัดเลือกได้สายพันธุ์อัลฮัมดุลิลลาห์ PTLC15002-4 ซึ่งเป็นตัวอย่างที่เก็บมาจากตำบลเกตรี อำเภอเมืองจังหวัดสตูล ซึ่งมีลักษณะทรงกอตั้ง ลำต้นแข็งแรงมาก ออกดอกสม่ำเสมอ การติดเมล็ดมากกว่า 90 เปอร์เซ็นต์ การแตกกระแฉ่ถี่ คุณภาพการสีดีมาก และรสชาติการหุงต้มและรับประทานเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคในพื้นที่จังหวัดสตูล เสนอขอรับรองพันธุ์จากกรมการข้าว และได้รับการรับรองพันธุ์เมื่อวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2563 ชื่อพันธุ์ “อัลฮัมดุลิลลาห์ 4”

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย ข้าว ชื่อวิทยาศาสตร์ *Oryza sativa* L. วงศ์ Poaceae พืชล้มลุก ข้าวเจ้า

ต้น ทรงกอตั้ง ลำต้นแข็งแรงมาก ความสูงของต้นวัดจากพื้นดินถึงปลายรวง 162 เซนติเมตร ปล้องสีเหลืองอ่อน

ใบ	ใบเดี่ยว กว้าง 1.18 เซนติเมตร ยาว 47.1 เซนติเมตร ใบสีเขียวเข้ม กาบใบสีเขียว มุมปลายใบลักษณะตั้งตรง แผ่นใบมีขนเล็กน้อย เส้นใบสีขาว มีสองยอด ยาว 14.8 มิลลิเมตร หูใบสีเขียวอ่อน ข้อต่อใบสีเขียวอ่อน มุมใบตรงเป็นแนวนอน กว้าง 1.4 เซนติเมตร ยาว 39.6 เซนติเมตร ใบแก่ปานกลาง
ดอก/ช่อดอก	ช่อดอกแบบช่อแยกแขนง รวงจับกันแน่น การโผล่พ้นของคอรวงปานกลาง การแตกกระแฉ่ถี่ ยอดเกสรตัวเมียมีสีขาว ปลายยอดดอกสีขาว กลีบรองดอกสีขาว ยาว 2 มิลลิเมตร
เมล็ด	รวงยาว 29.2 เซนติเมตร เปลือกเมล็ดสีฟาง เมล็ดไม่มีหาง ขนบนเปลือกเมล็ดสั้น ขาวเปลือก กว้าง 2.65 มิลลิเมตร ยาว 8.68 มิลลิเมตร หนา 1.94 มิลลิเมตร ขาวกล้าง กว้าง 2.24 มิลลิเมตร ยาว 6.15 มิลลิเมตร หนา 1.70 มิลลิเมตร สีขาว การเป็นท้องไขปานกลาง (1.00) น้ำหนักข้าวเปลือก 1,000 เมล็ด 29.3 กรัม การติดเมล็ดมาก (90 เปอร์เซ็นต์) เมล็ดร่วงง่าย ความยาก-ง่ายของการนวดระดับปานกลาง ระยะพักตัวของเมล็ด 4 สัปดาห์ จำนวนเมล็ดดีต่อรวง 281 เมล็ด ให้ผลผลิตสูงเฉลี่ย 611 กิโลกรัมต่อไร่
ลักษณะอื่น ๆ	1. คุณภาพการสี ได้ข้าวเต็มเมล็ดและตันข้าว ร้อยละ 61 แกลบ ร้อยละ 22 รำ ร้อยละ 8.2 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดีมาก 2. คุณภาพเมล็ด มีปริมาณอมิโลส 27.4 เปอร์เซ็นต์ ค่าการสลายเมล็ดในด่าง (KOH 1.7 เปอร์เซ็นต์) มีค่า 5.00 อุณหภูมิแบ่งสุกต่ำ ข้าวสุกไม่มีกลิ่นหอม เป็นข้าวค่อนข้างนุ่มและไม่เหนียว-ไม่รวน 3. ข้าวหุงสุกค่อนข้างนุ่ม ไม่เหนียว-ไม่รวน ซึ่งตรงกับรสนิยมการบริโภคของชาวไทยมุสลิมในพื้นที่จังหวัดสตูลและจังหวัดใกล้เคียง 4. พื้นที่แนะนำเหมาะสำหรับปลูกในพื้นที่นาสวน นาน้ำฝนในจังหวัดสตูลและจังหวัดใกล้เคียง

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของข้าวพันธุ์อัลบั้มดูลิลลาห์ 4
 ก ทรงต้น ข รวงข้าว ค ข้าวเปลือก ข้าวกล้อง และข้าวสาร

ข้าวพันธุ์อัลบั้มดูลิลลาห์ 4

ผักกาดหอม (*Lactuca sativa* L.)

พันธุ์สลัดสวยงาม

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ - สกุล มุลนิธิชัยพัฒนา
ที่อยู่ เลขที่ 2012 ซอยอรุณอมรินทร์ ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพฯ
โทรศัพท์ 0-2447-8585-8

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ผักกาดหอม รหัสพันธุ์ 0102-A-4-4-8-B-5-2-B-B เป็นพันธุ์ที่เกิดจากการผสมข้ามระหว่างผักกาดหอมหัว (Head Lettuce) รหัสพันธุ์ MJ-1 เป็นพันธุ์แม่ กับผักกาดหอม กลุ่มเรดโครอล (Red Coral) รหัสพันธุ์ MJ-2 เป็นพันธุ์พ่อ จากแหล่งพันธุ์กรรมของสาขาพืชผัก มหาวิทยาลัยแม่โจ้ โดยผสมข้ามพันธุ์เมื่อปี พ.ศ. 2554 มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างพันธุ์ใหม่ให้เป็นผักกาดหอม กลุ่มแกรนด์แรปิดส์ สามารถปลูกได้ในเขตร้อนประเทศไทย โดยคัดเลือกพันธุ์แบบบันทึกประวัติ (Pedigree Method) จำนวน 9 รอบ จนได้พันธุ์ผักกาดหอม กลุ่มแกรนด์แรปิดส์ ที่มีลักษณะใหม่คือ เป็นผักกาดหอมที่มีลักษณะขอบใบเป็นคลื่น สีเขียวอ่อน มีความสม่ำเสมอและความคงตัวของลักษณะประจำพันธุ์ และได้รับพระราชทานชื่อพันธุ์จากสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ชื่อพันธุ์ว่า สลัดสวยงาม

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย ผักกาดหอม ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Lactuca sativa</i> L. วงศ์ Asteraceae พืชผัก พืชล้มลุก
ต้น	ลำต้นตั้งตรง อวบน้ำ จะยืดยาวขึ้นเมื่อเริ่มแทงช่อดอก ทรงพุ่มมีลักษณะทรงกลม ไม่มีการห่อใบ กว้างประมาณ 30-40 เซนติเมตร
ใบ	ใบเดี่ยว สีเขียวอ่อน ปลายใบมน ขอบใบเป็นคลื่น แผ่นใบไม่แยกเป็นแฉก ผิวใบไม่เรียบ มีลักษณะโป่งพองขนาดเล็ก
ดอก	ดอกสมบูรณ์เพศ สีเหลือง
เมล็ด	เมล็ดมีสีขาว รูปร่างรี และแบน
ลักษณะอื่นๆ	1. จำนวนใบระยะเก็บเกี่ยว 30-35 ใบ 2. น้ำหนักผลผลิตก่อนตัดแต่ง 210-230 กรัมต่อดัน และหลังตัดแต่ง 200-215 กรัมต่อดัน 3. อายุการเก็บเกี่ยว 30-35 วันหลังย้ายปลูก

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของผักกาดหอมพันธุ์สลัดสวยงาม
ก-ค ต้น ง ใบ จ ดอก ฉ เมล็ด

ผักกาดหอมพันธุ์สลัดสวยงาม

มะเขือเปราะ (*Solanum melongena* L.)

พันธุ์เพชรล้านนา

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ - สกุล มุลนิธิชัยพัฒนา
ที่อยู่ เลขที่ 2012 ซอยอรุณอมรินทร์ ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพฯ
โทรศัพท์ 0-2447-8585-8

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

มะเขือเปราะพันธุ์เพชรล้านนา ได้มาจากการรวบรวมสายพันธุ์มะเขือเปราะที่เกษตรกรใช้ปลูกทั่วไป ในพื้นที่จังหวัดลำปาง โดยนำมาปลูกและคัดเลือกพันธุ์แบบเก็บรวม เริ่มคัดเลือกพันธุ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 ณ สถาบันวิจัยเทคโนโลยีเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา จังหวัดลำปาง จนได้มะเขือเปราะที่ลักษณะประจำพันธุ์มีความคงตัวและสม่ำเสมอ และนำมาปลูกที่ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ จังหวัดเชียงราย ด้วยระบบเกษตรอินทรีย์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 โดยคัดเลือกต้นพันธุ์ที่มีความสมบูรณ์มาปลูกต่อเนื่องอีก 8 รุ่น ได้มะเขือเปราะพันธุ์ที่มีลักษณะผลเหมาะสมสำหรับทานสด ให้ผลผลิตสูงประมาณ 2,000 กิโลกรัมต่อไร่ และได้รับพระราชทานชื่อพันธุ์จากสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ชื่อพันธุ์ว่า เพชรล้านนา

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย มะเขือเปราะ ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Solanum melongena</i> L. วงศ์ Solanaceae พืชผัก
ต้น	ไม้พุ่ม มีเนื้อไม้ ต้นสูง 70–120 เซนติเมตร ทรงพุ่มกว้าง 90–130 เซนติเมตร ลำต้นไม่มีขน
ใบ	ใบเดี่ยว เรียงสลับ กว้าง 10 เซนติเมตร ยาว 16 เซนติเมตร ปลายใบแหลม ขอบใบเว้า เป็นคลื่นปานกลาง ใบสีเขียว เส้นกลางใบสีเขียว
ดอก	กลีบดอกสีม่วง จำนวน 5 แฉก เส้นผ่านศูนย์กลางดอก 4.5 เซนติเมตร เกสรเพศผู้สีเหลือง อายุออกดอก 60-65 วันหลังเพาะเมล็ด
ผล	รูปทรงกลม กว้าง 5 เซนติเมตร ยาว 5.2 เซนติเมตร ปลายผลกลม ผลสีขาว มีลายสีเขียว เมื่อผลสุกสีเหลือง เนื้อในสีขาว กลีบเลี้ยงสีเขียว ขั้วผลสีเขียว ยาว 3.5 เซนติเมตร
เมล็ด	เมล็ดขนาดเล็ก สีน้ำตาลอ่อน จำนวนเมล็ดประมาณ 1,432 เมล็ดต่อผล

ลักษณะอื่นๆ

1. จำนวนผลต่อต้น 19-22 ผล
2. น้ำหนักผลต่อต้น 1.5 กิโลกรัม (1 กิโลกรัม มีจำนวนประมาณ 13 ผล)
3. ผลผลิตต่อไร่ 2,000-2,400 กิโลกรัม

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของมะเขือเปราะพันธุ์เพชรล้านนา

ก ต้นกล้า ข ใบ ค ดอก ง ผล จ ผลสุก ฉ เมล็ด

มะเขือเปราะพันธุ์เพชรล้านนา